

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 273

Baron Descampslaan 44 te
Wijgmaal (Vlaams-Brabant):
Verslag van de resultaten door
middel van poefsleuven.

CLAEYS S., JANSSENS D & ROCHTUS G.

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2018
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Simon Claeys, David Janssens
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba.

Inhoudsopgave

1	Administratieve fiche	- 4 -
2	Bureauonderzoek	- 10 -
2.1	Archeologische voorkennis	- 10 -
2.2	Aanleiding van het onderzoek.....	- 10 -
2.3	Randvoorwaarden	- 10 -
2.4	Vraagstelling	- 10 -
2.5	Werkwijze en strategie.....	- 11 -
2.5.1	Motivering onderzoeksstrategie	- 11 -
2.5.2	Afwijking voorgesteld Programma Van Maatregelen	- 11 -
2.5.3	Organisatie van het vooronderzoek en gebruikt materiaal	- 14 -
2.6	Beschrijving geplande werken.....	- 16 -
3	Assessmentrapport.....	- 18 -
3.1	Methoden, technieken en criteria.....	- 18 -
3.2	Assessment vondsten.....	- 18 -
3.3	Assessment stalen	- 18 -
3.4	Conservatie assessment	- 18 -
3.5	Assessment sporen en lagen	- 19 -
3.5.1	Stratigrafie en bodemopbouw	- 24 -
3.5.2	Boorprofielen.....	- 30 -
3.5.3	Sporenbestand	- 34 -
3.5.4	Datering en interpretatie	- 39 -
3.5.5	Beantwoorden onderzoeksvragen	- 40 -
4	Synthese	- 41 -
4.1	Besluit gespecialiseerd publiek	- 41 -
4.1.1	Archeologische waardering.....	- 41 -
4.1.2	Potentieel tot kennisvermeerdering en afweging verder onderzoek.....	- 41 -
5	Bibliografie.....	- 43 -
6	Lijst van plannen.....	- 44 -
7	Sporenlijst.....	- 45 -
8	Vondstenlijst.....	- 46 -
9	Fotolijst.....	- 47 -
10	Boorlijsten	- 49 -
11	Tekeningenlijst	- 53 -
12	Lijst van figuren	- 54 -
13	Bijlagen	- 55 -

1 Administratieve fiche

Projectcode	2018A103 (Veldwerk) 2016K478 (Bureaustudie)
Site	Wijgmaal-Baron Descampsiaan 44
Projectsigle ADEDE	WIJ-BAR
Ligging	Baron Descampsiaan 44 3018 Wijgmaal
Bounding Box	Punt 1 (NO): X: 172296,292m Y: 179566,021m Punt 2 (ZW): X: 172814,716m Y: 179382,045m
Topografische kaart	Zie plannr. 1
Kadaster	Leuven Afd. 15/Herent, Sectie C, nrs. 170L, 176D5, 176R5, 176S5, 177D3, 177X2, 178G, Zie plannr. 3
Soort onderzoek	Prospectie met ingreep in de bodem in de vorm van proefsleuven
Aard van de vervolgwerken	Cohousing-project bestaande uit nieuwbouwwoningen, groenzones, parkeergelegenheid
Uitvoerder	ADEDE bvba
Erkenningsnummer ADEDE bvba	2015/00058
Erkend archeoloog	Simon Claeys 2017/00184 Alexander Cattrysse 2017/00187
Tijdelijke bewaarplaats archief	ADEDE bvba
Bibliografische referentie	Claeys S., Janssens D. & Rochtus G., 2018. Baron Descampsiaan 44 te Wijgmaal (Vlaams-Brabant): Verslag van Resultaten door middel van proefsleuven, ADEDE archeologisch rapport 273, Gent.
Grootte projectgebied	Ca. 13485m ²

Periode uitvoering	Januari 2018
Thermen thesaurus Onroerend Erfgoed	Proefsleuven
Verstoorde zones	Zie plannr. 4

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

WIJGMAAL - BARON DESCAMPSLAAN

Plannr. 1
Topografische kaart

2016K478 22/01/2018

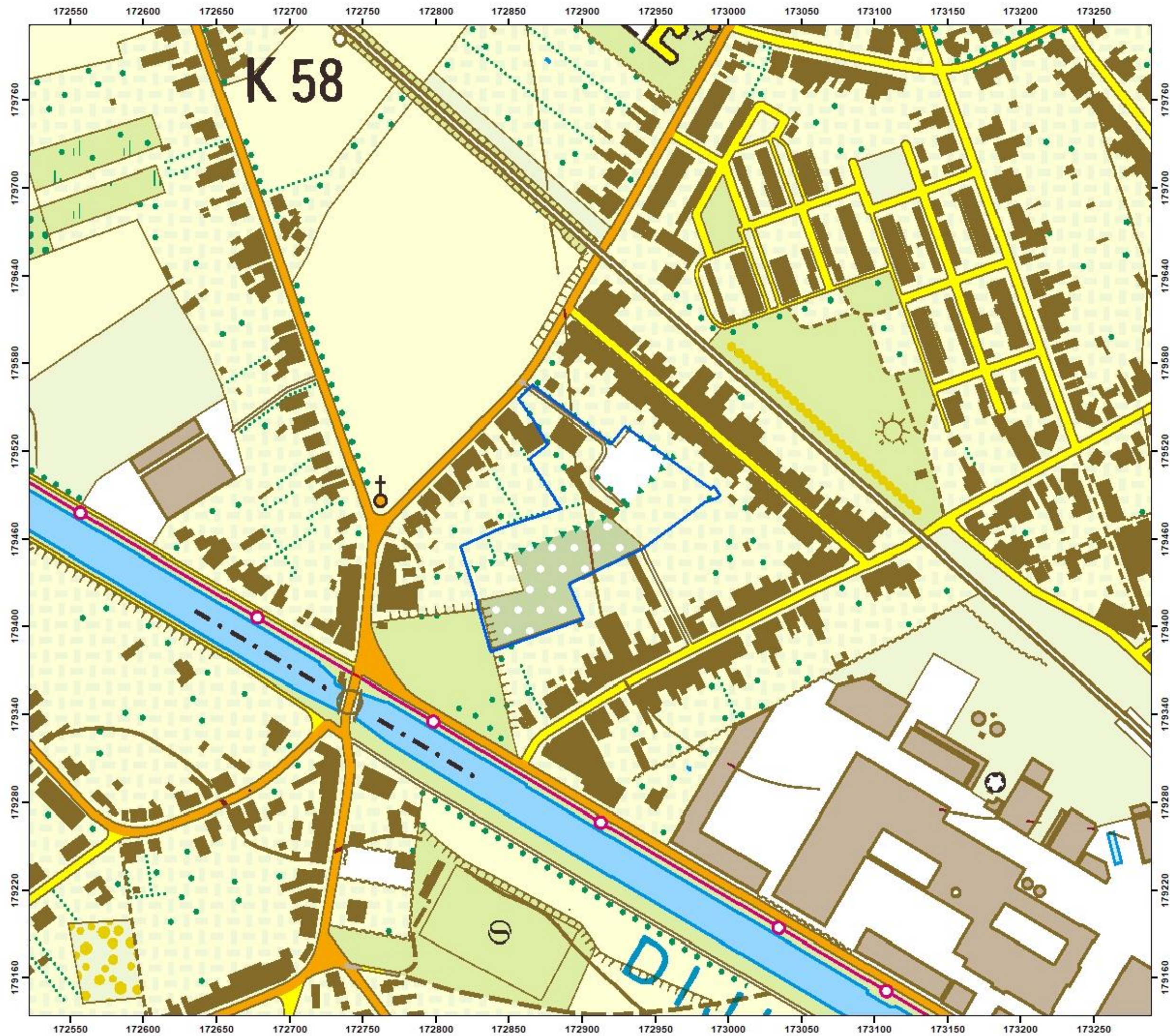
© Geopunt

Legende

 Projectgebied

0 190
Meter

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

WIJGMAAL - BARON DESCAMPSLAAN

Plan nr. 2
Orthofoto

2016K478

22/01/2018

© Geopunt

Legende

 Projectgebied

0 50
Meter

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

WIJGMAAL - BARON DESCAMPSLAAN

Plannr. 3
GRB (kadaster)

2016K478 22/01/2018

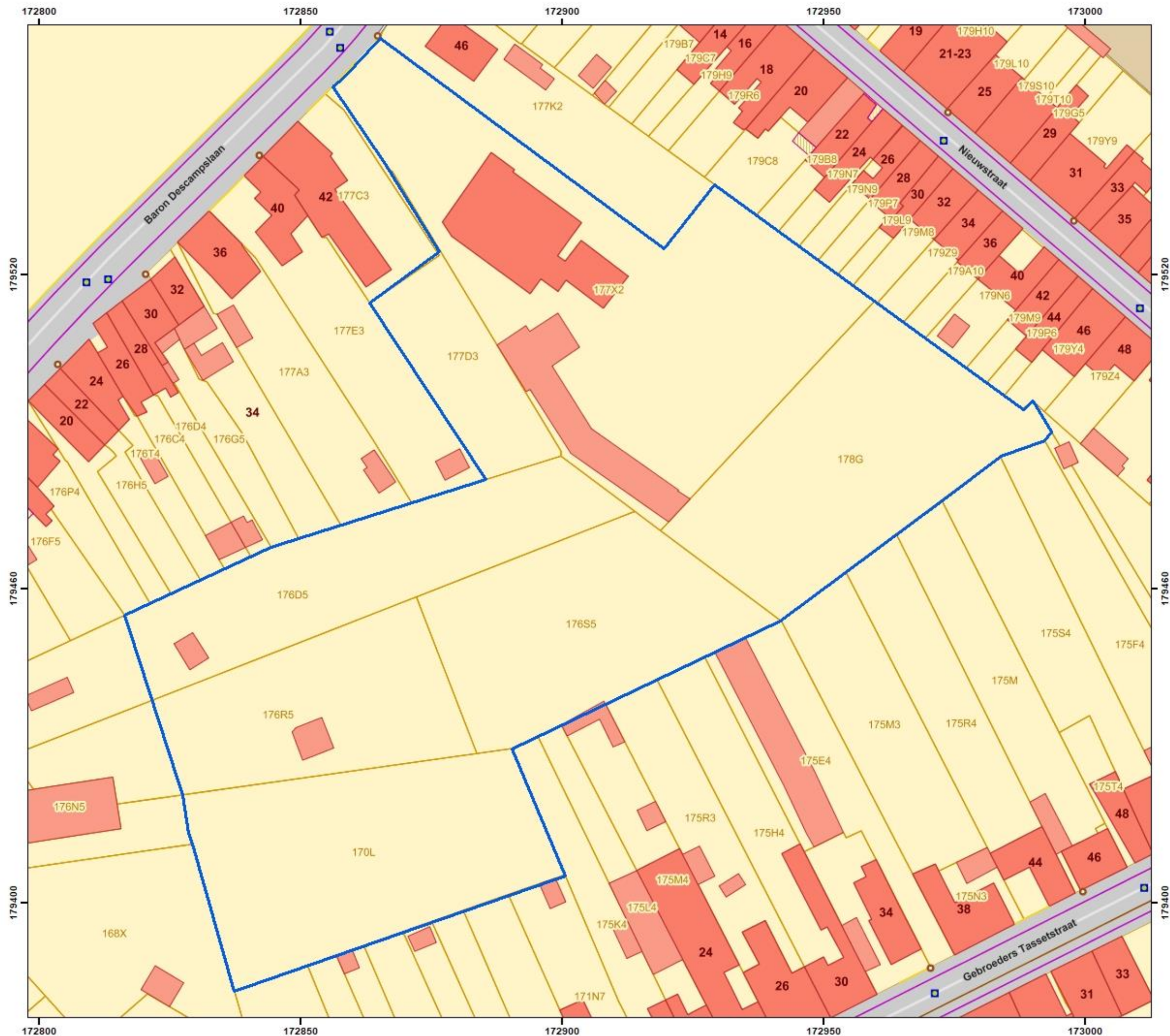
© Geopunt

Legende

 Projectgebied

Meter

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

WIJGMAAL - BARON DESCAMPSLAAN

Plannr. 4

Gekende verstoorte zones.

2016K478

22/01/2018

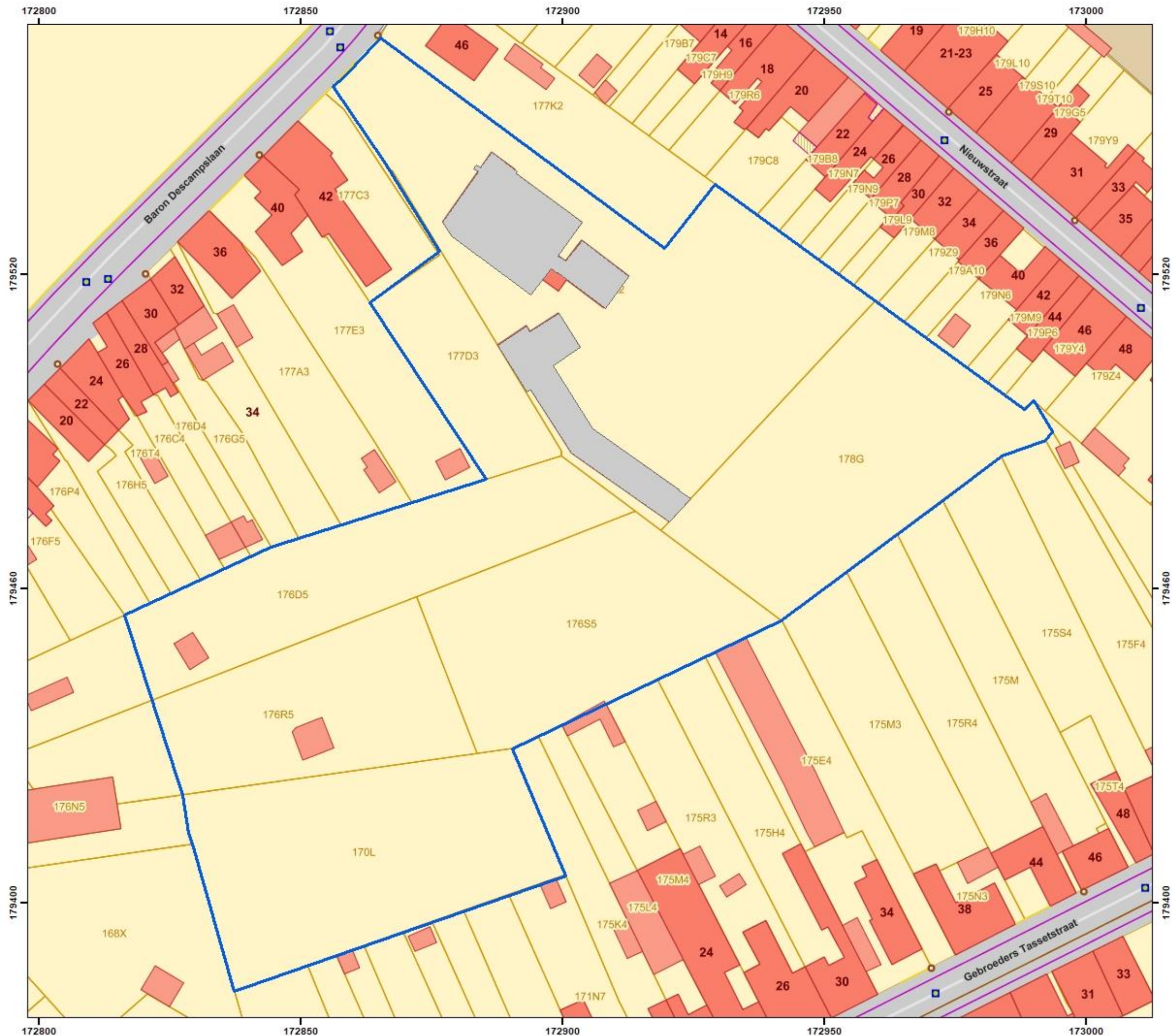
© Geopunt

Legende

- Projectgebied
- Verstoord

Meter

2 Bureauonderzoek

2.1 Archeologische voorkennis

Binnen de contouren van het projectgebied werd tot voorheen het hier gerapporteerde proefsleuven- en booronderzoek geen archeologische onderzoek met ingreep in de bodem uitgevoerd. Voor het projectgebied werd voorafgaand een bureauonderzoek uitgevoerd. Dit bureauonderzoek toonde een eerder lage verwachting naar archeologische restanten. De grootte, ligging en vorm van het projectgebied maken het tevens mogelijk om een interpretatie van potentiële restanten in een ruimere context te plaatsen.

2.2 Aanleiding van het onderzoek

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij het perceeloppervlak meer dan 3000m² bedraagt en de bodemingreep meer dan 1000m². De initiatiefnemer is daarom verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

Bij de opmaak van deze archeologienota werd vastgesteld dat verder archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk bleek. Gezien de locatie van de geplande ingrepen deels bebouwd was, werd de mogelijkheid van het uitgesteld traject gevolgd. De bekrachtigde archeologienota (ID 1352) voorzag hierin een proefsleuvenonderzoek na de afbraak van het gebouw en het verwijderen van de verharding.

2.3 Randvoorwaarden

Het vooropgestelde sleuvenplan omvatte 12 sleuven in een noord-zuid oriëntatie. Bijgevoegde plannen geven een beeld van het sleuvenplan. Aangezien enkele bomen aanwezig moesten blijven op het terrein werden delen van enkele sleuven niet uitgegraven om de stabiliteit te bewaren en werd de kroonprojectie¹ gerespecteerd. Meerdere afwijking op het Programma Van Maatregelen worden verder in het rapport toegelicht.

2.4 Vraagstelling

Aangezien de resultaten van het bureauonderzoek niet toelieten een volledige inschatting te maken over de aan- of afwezigheid van archeologische sites, werden verdere fases in het archeologisch vooronderzoek noodzakelijk geacht. In het kader van dit project werd een onderzoek met ingreep in

¹ Van Der Linden et al. 2014, p. 107

de bodem in de vorm van een proefsleuven- en booronderzoek geadviseerd. Het uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem heeft als doel informatie en gegevens te verzamelen die als aanvulling dienen op de reeds bestaande archeologische, geografische, geologische en historische bronnen. Het onderzoek heeft als uiteindelijk doel na te gaan of er mogelijk archeologisch waardevolle sites binnen de contouren van het onderzoeksgebied aanwezig zijn. Aan de hand van de verzamelde informatie van het proefsleuvenonderzoek en het booronderzoek, gecombineerd met het reeds uitgevoerde bureauonderzoek, kan vervolgens een verder te volgen strategie uitgewerkt worden voor de bescherming van het archeologisch patrimonium ter hoogte van het onderzoeksgebied. Volgende onderzoeksvragen dienen beantwoord te worden aan de hand van het uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem:

- Zijn er binnen de contouren van het onderzoeksgebied sporen terug te vinden met archeologisch en/of cultuurhistorisch relevante waarde?

Indien er sporen aanwezig zijn:

- Wat is de aard, kwaliteit en informatiewaarde van deze sporen?
- Wat is de densiteit en hun verspreiding?
- Wat is de relatie van deze sporen tot de ruimere context?
- Wat is de impact van de geplande werken op deze sporen?
- Zijn er sporen/vondsten die extra aandacht verdienen bij eventueel vervolgonderzoek?
- Wat is het potentieel op kennisvermeerdering?
- Welke strategie dient verder gevolgd te worden ter bescherming van het archeologisch patrimonium ter hoogte van het onderzoeksgebied?
- Indien vervolgonderzoek dient aangevangen te worden, wat is het budget, personeelseisen, kwalificaties en tijdsduur van het vervolgonderzoek?
- Welke natuurwetenschappelijke methoden dienen meegenomen te worden bij eventueel vervolgonderzoek?

2.5 Werkwijze en strategie

2.5.1 Motivering onderzoeksstrategie

Zie goedgekeurde archeologienota ID 1352 met vigerend Programma van Maatregelen.

2.5.2 Afwijking voorgesteld Programma Van Maatregelen

Voorafgaand aan het veldwerk werd geopteerd om de bestaande feestzaal te vrijwaren van afbraak gedurende deze fase van het onderzoek omwille van financiële redenen waarbij het gebouw zo lang mogelijk dient gebruikt te worden. Er werd besloten om op deze locatie controleboringen uit te

voeren ten einde een inschatting te maken van de verstoring enerzijds en te trachten het archeologisch niveau te bepalen anderzijds.

Ter hoogte van kadastraal perceel 177C3 zullen geen werken worden verricht. Gezien er geen ingrepen zullen plaatsvinden, werd hierbinnen tevens geen onderzoek verricht.

Voorafgaand aan het veldwerk werd op basis van voorgaande informatie reeds een aangepast sleuven- en boorplan opgesteld.

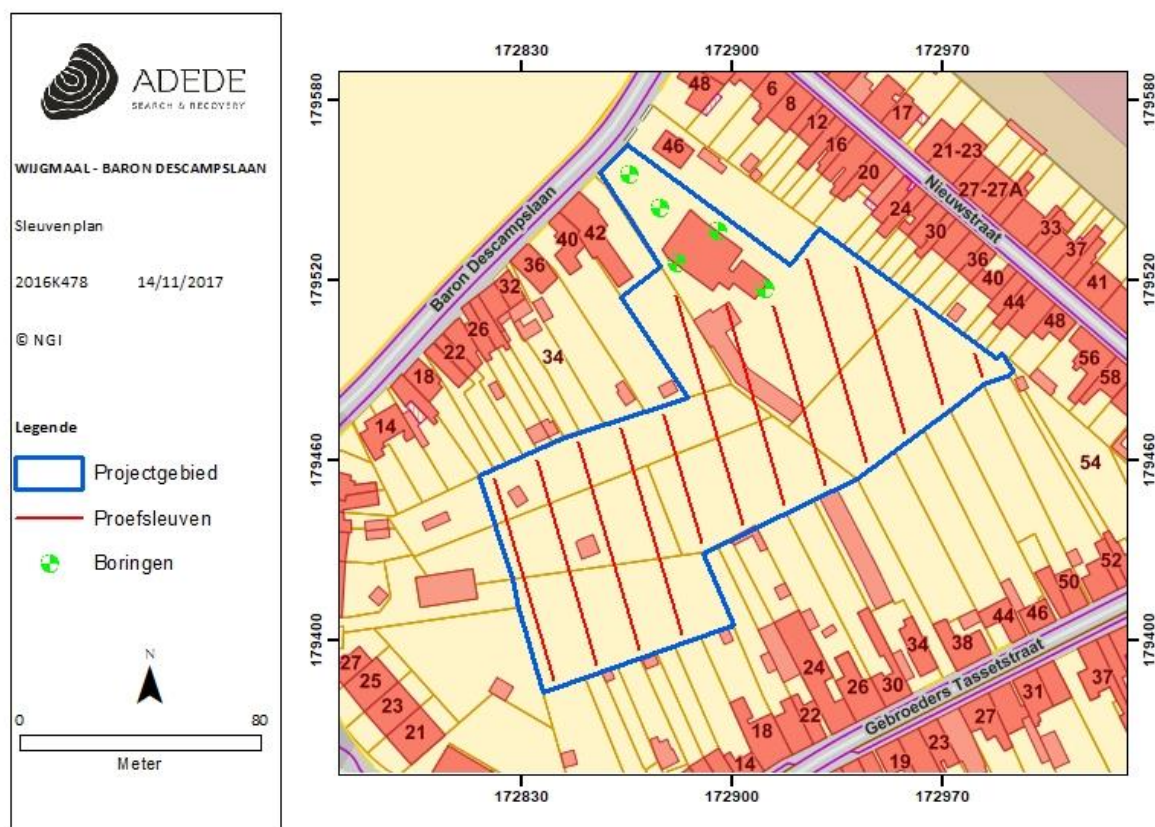
Het vooropgestelde sleuvenplan (aangepast) omvatte 12 sleuven in een noord-zuid oriëntatie. Bijgevoegde plannen geven een beeld van het sleuvenplan. Aangezien enkele bomen aanwezig moesten blijven op het terrein werden delen van enkele sleuven niet uitgegraven om de stabiliteit te bewaren en werd de kroonprojectie gerespecteerd.

Sleuven 9 en 10 werden onderbroken ter hoogte van de aanwezige vijver.

Figuur 1. Oorspronkelijke sleuvenplan volgens PVM².

² H. Pieters, 2016

Figuur 2. Aangepast sleuvenplan met locatie boringen.

Figuur 3. uitgevoerd sleuvenplan met locatie boringen.

2.5.3 Organisatie van het vooronderzoek en gebruikt materiaal

Het aangepaste sleuvenplan werd als dusdanig uitgevoerd en in totaal werden 12 sleuven aangelegd in een noord-zuid oriëntatie. Hierbij werden in totaal 12 profielputten aangelegd. In totaal werd hierbij 1368,5m² opengelegd door middel van proefsleuven. Op een oppervlakte van ca. 12170m² te onderzoeken gebied (Projectgebied – zone feestzaal) komt dit neer op ca. 11,25%. Het niet behalen van de beoogde 12,5% is hier te wijten aan de aanwezigheid van de vijver en de bomen waardoor de proefsleuven niet volledig zoals gepland werden aangelegd. Gezien de lage densiteit aan sporen is 11,25% van het te onderzoeken gebied voldoende om een inschatting te maken van het plaatselijke bodemarchief en de impact van de geplande ontwikkelingen hierop.

Er werd getracht vondsten te recupereren uit de aanwezige lagen en sporen om een relatieve datering te bekomen van de lagen/sporen en verkleuringen. Echter werden geen vondsten

aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek. De datering diende dus te gebeuren op basis van de vorm, textuur, kleur en aflijning van de sporen.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen noemenswaardige sporen of bijzondere contexten aangetroffen, bijgevolg werden ook geen staalnames uitgevoerd. De onderzoeksvragen konden worden beantwoord zonder het nemen van stalen.

Het veldwerk, proefsleuven en boringen, werd uitgevoerd op dinsdag 09/01/2018 en woensdag 10/01/2018 waarbij ook de aanleg van de proefsleuven werd gespreid over 2 dagen. De bodem werd na aanleg geschaafd ten einde een leesbaar vlak te creëren. Daarna werden de sleuven gedocumenteerd (gefotografeerd en digitaal ingetekend), nader onderzocht en vervolgens weer gedempt. Het afgraven gebeurde gescheiden waarbij de teelaarde van de onderliggende lagen werd gescheiden om tijdens het dempen van de sleuven de oorspronkelijke bodemopbouw zo goed mogelijk te herstellen. Voor het graaf- en opvulwerk werd gebruik gemaakt van een 21-tons rupskraan met een tandeloze graafbak van 1,80m breed.

De weersomstandigheden waren in die mate dat ze een vlotte en correcte registratie toelieten. Dinsdag 09/01 kenmerkte zich door koude temperaturen en bewolking. Woensdag 10/01 was het bewolkt met koude temperaturen met af en toe zeer lichte motregen.

De bodem werd laagsgewijs afgegraven tot op het archeologische relevante én leesbare niveau. Zowel een A-horizont als B-horizont waren aanwezig met uitzondering van het oosten, ter hoogte van werkput 9 waren de A-horizont en B-horizont grotendeels afwezig en sterk verstoord. De sleuven werden telkens aangelegd in de C-horizont die voorkwam net onder de B-horizont.

Het vlak (proefsleuven en kijkvensters) en alle sporen werden gefotografeerd en digitaal ingetekend. De foto's werden genomen met een Pentax Optio. Het digitaal inmeten werd gedaan met behulp van een GPS van het type Leica 1200 in het Lambert-72 coördinatensysteem.

Er werden in totaal 12 profielkolommen aangelegd, opgeschoond en geregistreerd om een beter inzicht te krijgen in de bodemopbouw van het projectgebied. Het archeologisch niveau werd aangehouden door middel van het opkuisen van kleine, lokale profielen in de sleufwand die met de schop manueel werden aangelegd maar die verder niet geregistreerd werden.

De diepte van elk vlak ten opzichte van het maaiveld is weergegeven volgens de Tweede Algemene Waterpassing (TAW). Een selectie van sporen werd gefotografeerd en 2 sporen werden tevens gecoupeerd om een betere en onderbouwde inschatting te bekomen van de aard, context en gemiddelde diepte van de sporen.

Het terreinwerk werd uitgevoerd door erkend archeoloog/veldwerkleider Simon Claeys, bijgestaan door assistent archeologen Gaëlle Rochtus, Sebastien Van Wetter en Topograaf/bodemkundige Margaret Logan. De daaropvolgende verwerking werd uitgevoerd door Simon Claeys, David Janssens, Gaëlle Rochtus en Margaret Logan. De digitale plannen werden hierbij verwerkt in ArcGIS, de lijsten in Microsoft Excel.

2.6 Beschrijving geplande werken

Alle huidige gebouwen zullen afgebroken worden en op het terrein worden zeven nieuwe gebouwen opgericht waarvan één hoofdgebouw en zes woningblokken. Deze woningblokken zullen bestaan uit appartementen, gewone woningen en duplexwoningen. De geplande funderingsdiepte van deze bouwblokken bedraagt 80cm. Het centrale gebouw in het noorden van het projectgebied krijgt een kelderverdieping waarvan de geplande verstoringsdiepte 3m bedraagt. Achter de woongebouwen worden privétuintjes voorzien. Rond het zuidelijke deel van het hoofdgebouw wordt een smal terras aangelegd. De gebouwen worden met elkaar en met de straat verbonden door smalle weggetjes. Het hele domein wordt groen ingericht waarbij de bestaande bomen bewaard blijven en nieuwe bomen worden aangeplant. Centraal wordt een wadi aangelegd (verstoringsdiepte maximum 0,5m), alsook een moestuin met serre, boomgaard, kippenren en trapveldje worden ingeplant. In het noorden, vlakbij de straatkant, zal een groen parkeerlint ingericht worden met een containerberging. Naast de moestuin in het westen komt ook een overdekte fietsenstalling. De nieuwe groenzone in het oosten van het projectgebied zal deel uitmaken van het openbaar domein. Verspreid over het projectgebied komen verschillende regenwater- en septische putten. Deze kennen een geplande verstoringsdiepte van 2,5m³.

³ H. Pieters & C. Van Huffel, 2016

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

WIJGMAAL - BARON DESCAMPSLAAN

Plannr. 6
Geplande toestand

2016K478 22/01/2018

© Geopunt

Legende

 Projectgebied

3 Assessmentrapport

3.1 Methoden, technieken en criteria

Het assessment van de sporen gebeurde grotendeels bij de uitvoering van het veldwerk. Dit werd bijgestuurd, verfijnd en aangepast op basis van de digitale plannen en coupetekeningen, de foto's en de spoorbeschrijvingen achteraf. Natuurwetenschappelijke dateringen waren tevens niet voorhanden en weinig relevant. De interpretatie van de sporen is voornamelijk gebaseerd op de vorm, de kleur, de aflijning en de heterogene structuurvulling zoals waargenomen in het vlak. Sommige sporen/verkleuringen werden op basis van een uitbreiding verder gewaardeerd waarbij de diepte eveneens een factor speelde. Normaliter kan men een deel van de aangetroffen sporen "dateren" op basis van vondstmateriaal in hun (op)vulling. Toch dient men voor ogen te houden dat het gebruik van vondstmateriaal als daterend element niet zaligmakend is. Vondstmateriaal kan namelijk sporen relatief dateren. Soms is het materiaal niet goed dateerbaar en zelfs wanneer dat wel zo is, dient de vraag gesteld te worden wat de relatie is met het betreffende spoor en waar het zich in dat spoor bevindt. Vondsten kunnen immers op velerlei wijzen in de grond terechtkomen. Indien een site gedurende een lange periode in gebruik is geweest, dient rekening gehouden te worden met fenomenen als opspit en zwerfvuil, die het dateren van sporen kunnen bemoeilijken. Bij uitvoering van onderhavig veldwerk werd geen vondstmateriaal aangetroffen. Bijgevolg diende de waardering en datering van de sporen voor zover mogelijk te gebeuren op basis van vorm, textuur, aflijning en vulling van de aangetroffen sporen.

3.2 Assessment vondsten

Niet van toepassing, tijdens het veldwerk werden geen vondsten aangetroffen.

3.3 Assessment stalen

Niet van toepassing, er werden geen stalen genomen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

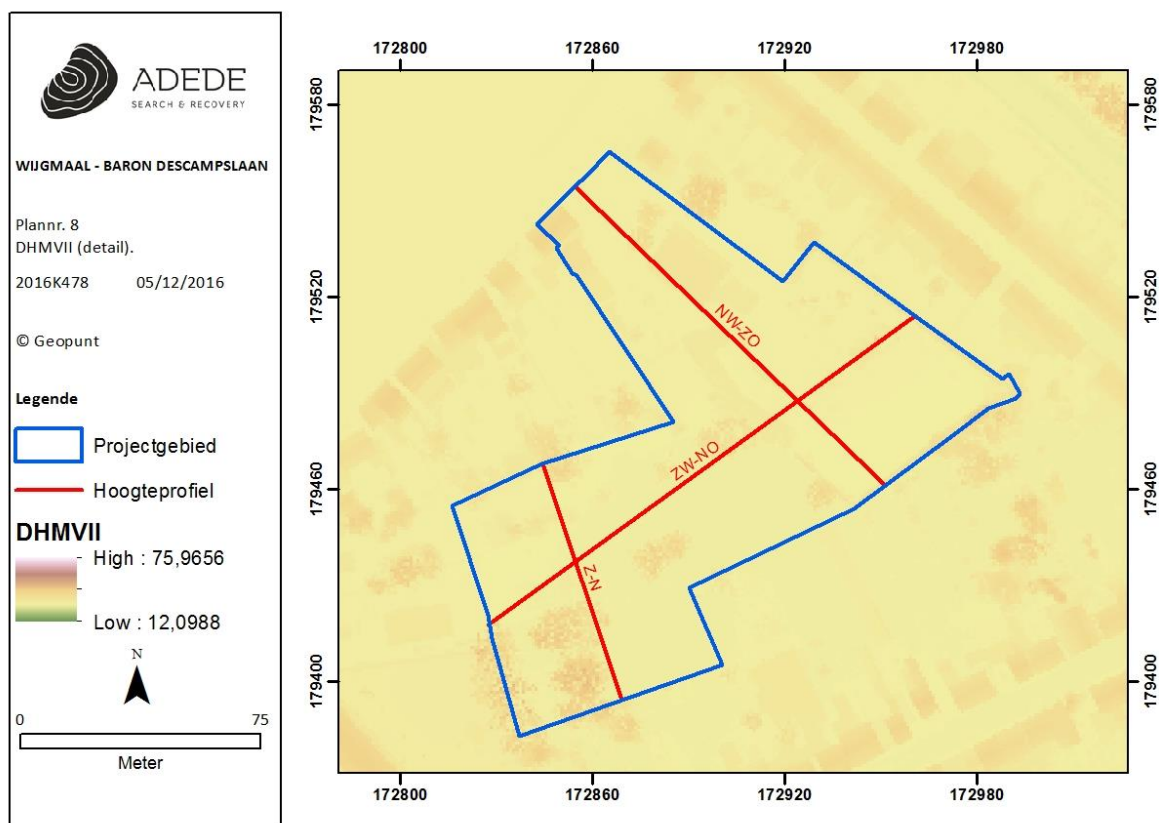
3.4 Conservatie assessment

Niet van toepassing

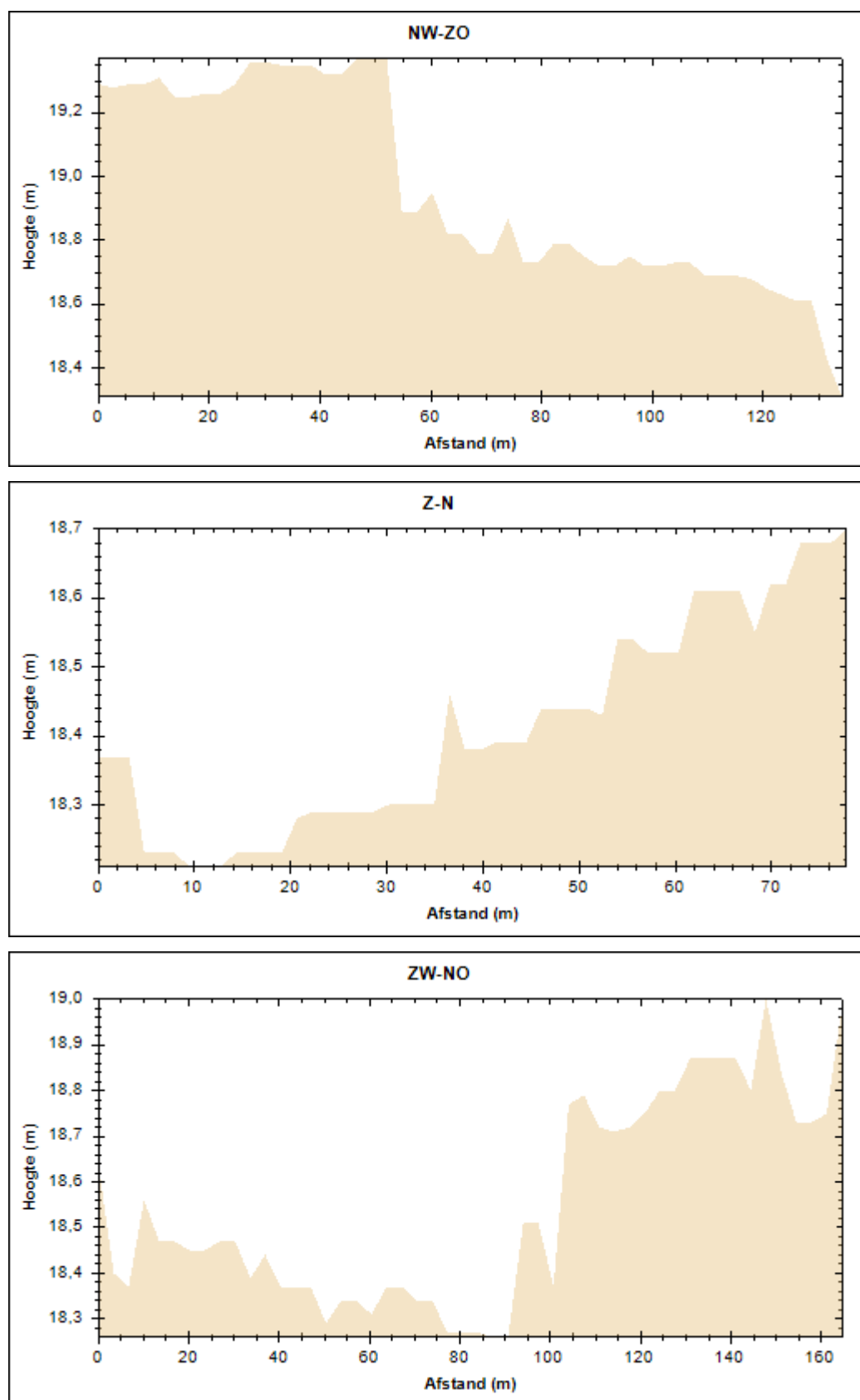
3.5 Assessment sporen en lagen

Het te onderzoeken gebied werd, voorafgaand aan de graafwerken, ontdaan van enkele aanwezige bomen en gebouwen tot op het maaiveld. Hierbij vonden geen ingrepen in de bodem plaats. De stronken en wortels onder het niveau van het maaiveld werden tijdens het aanleggen van de proefsleuven verwijderd onder begeleiding van de erkend archeoloog. Hierbij manifesteerden zich geen indicaties naar de aanwezigheid van archeologische restanten onder of in de directe nabijheid van de wortels.

Het onderzochte terrein kent een relatief vlak verloop met in het oosten een gemiddelde hoogte van 18,3m TAW. Van zuid naar noord is binnen het onderzochte gebied op het lokale digitaal hoogtemodel een lichte stijging richting het noorden merkbaar. Van west naar oost is er daling merkbaar. Dit tekent zich tevens af in de C-horizont waarvan de aanvang zich in het oosten dieper bevindt dan in het westen.

Figuur 4. DHMVII, DTM, raster 1m (detail)

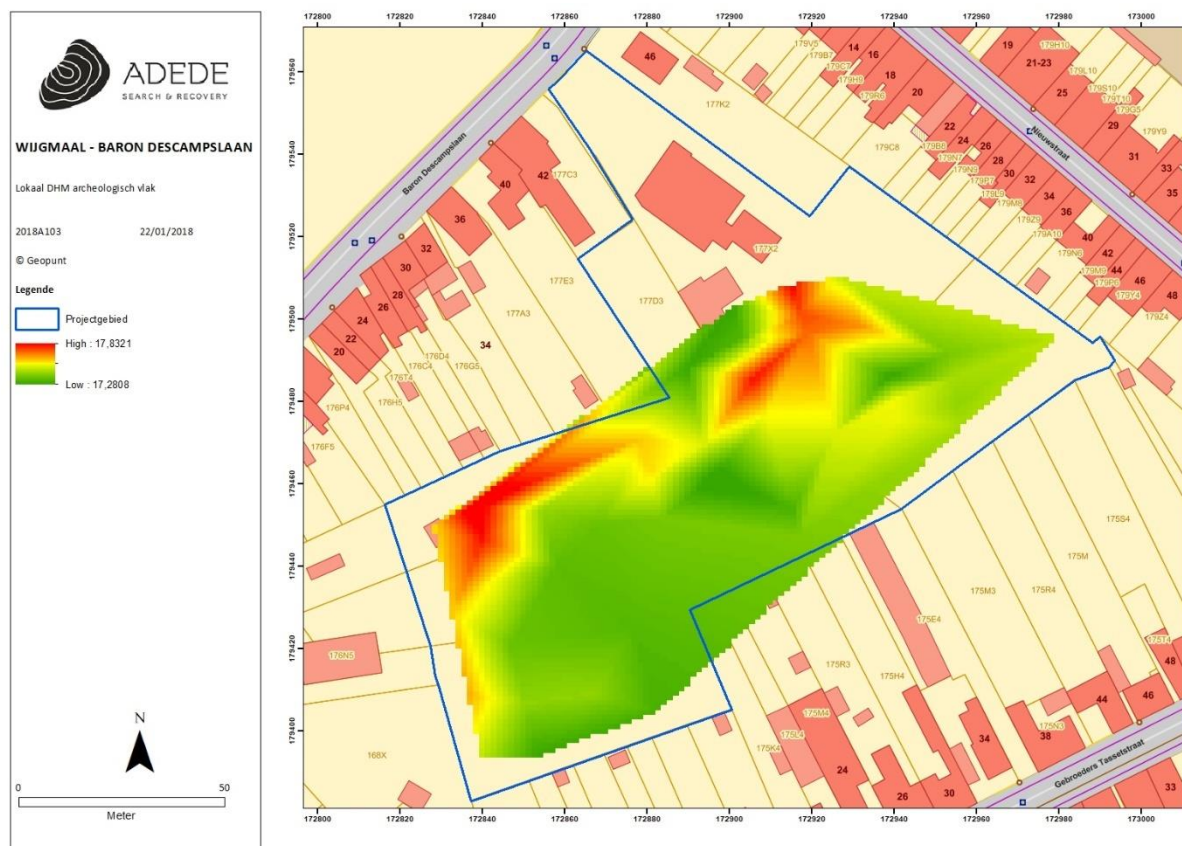

Figuur 5.terreinprofielen (hoogteprofielen) ter hoogte van onderzocht gebied

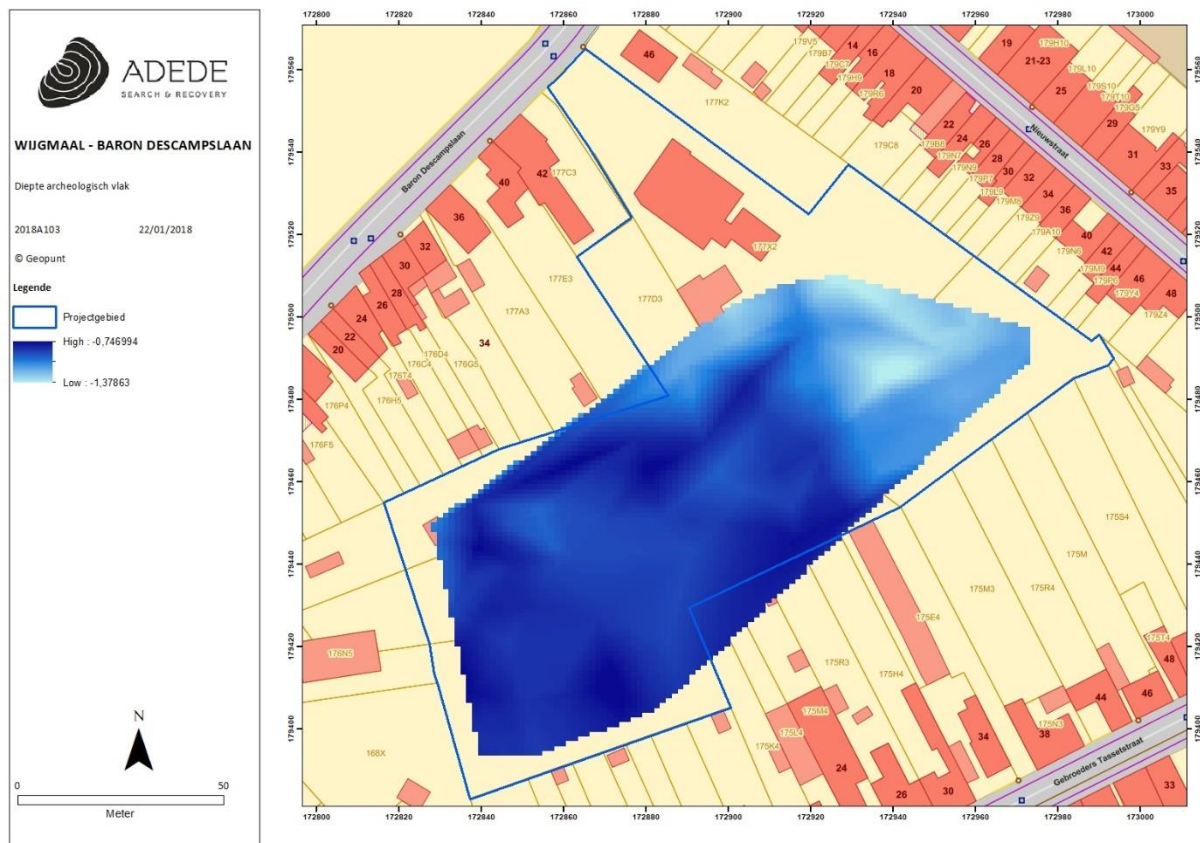
Tijdens het digitaal inmeten van de proefsleuven werden ook een aantal hoogtemetingen (TAW) uitgevoerd ter hoogte van het huidige maaiveld. Op basis hiervan kon een lokaal hoogtemodel worden opgesteld. Dit kon vervolgens getoetst worden aan het niveau van het archeologisch vlak (C-horizont).

Figuur 6. Lokaal DHM op basis van TAW metingen - maaiveld

Figuur 7. Lokaal DHM op basis van TAW metingen – archeologisch vlak

Figuur 8. Diepte van het archeologisch vlak op basis van lokale metingen

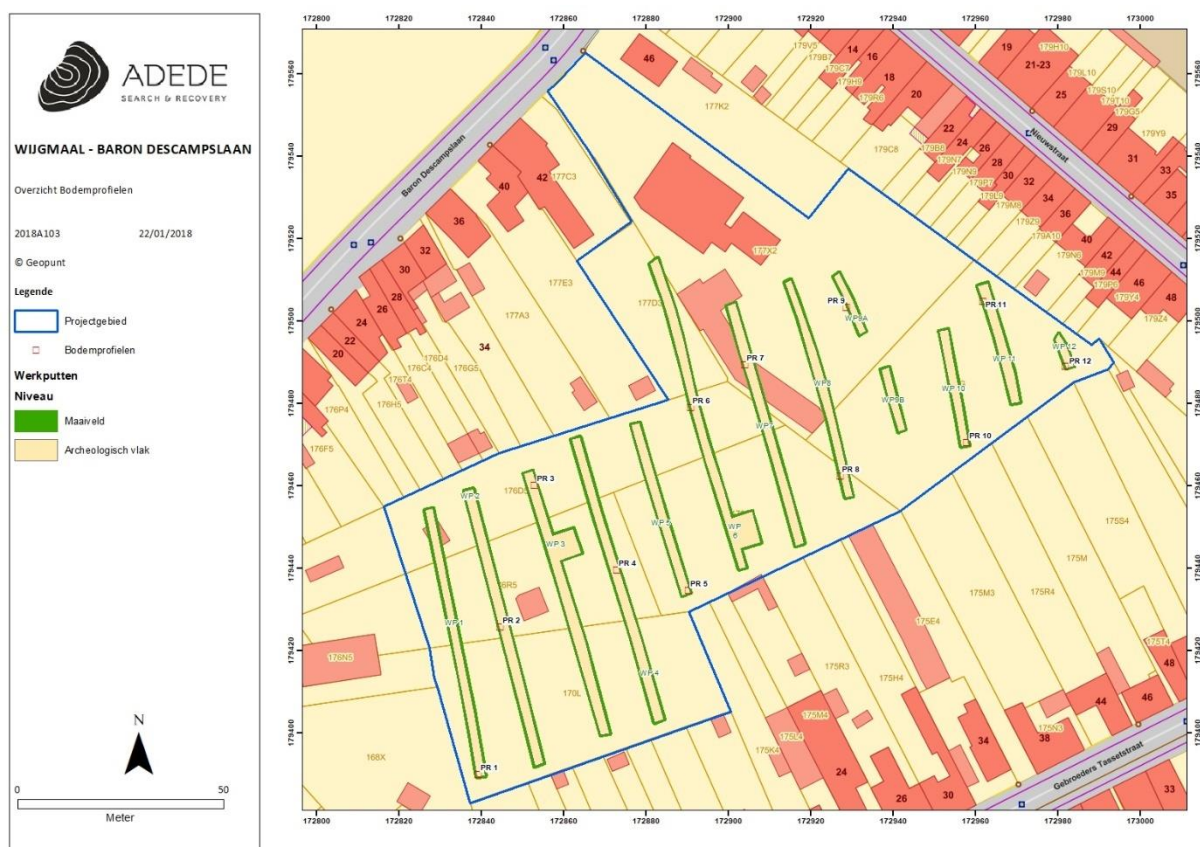
Uit de digitale terreinmodellen op basis van de lokale hoogtemetingen kon de diepte van het archeologisch vlak worden afgeleid. Naar het oosten toe helt dit vlak licht af, dit correspondeert met de stijging van het maaiveld die hier ook reeds zichtbaar was in de digitale terreinmodellen.

Het archeologisch vlak werd aangelegd in de C-horizont en uit zich in een droge zandleembodem met ijzerconcreties en is doorsneden door boomwortels.

3.5.1 Stratigrafie en bodemopbouw

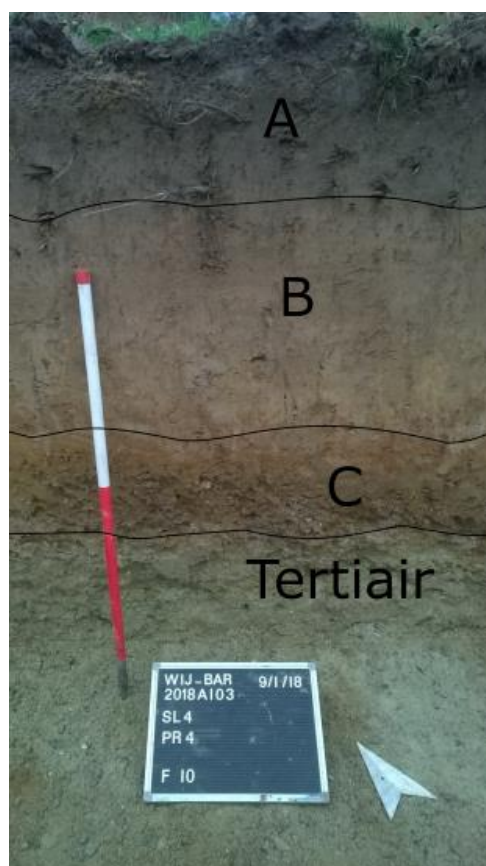
Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden in totaal 12 profielkolommen aangelegd. De profielen werden aangelegd om een overzicht te bekomen van de lokale bodemopbouw. Algemeen kan hier gesteld worden dat onder de bouwvoor (A-horizont) een B-horizont voorkomen met daaronder een C-horizont waarbinnen het archeologisch vlak zich situeert.

De C-horizont kennen over het gehele projectgebied een sterke inmenging van ijzerconcreties/roestverschijnselen.

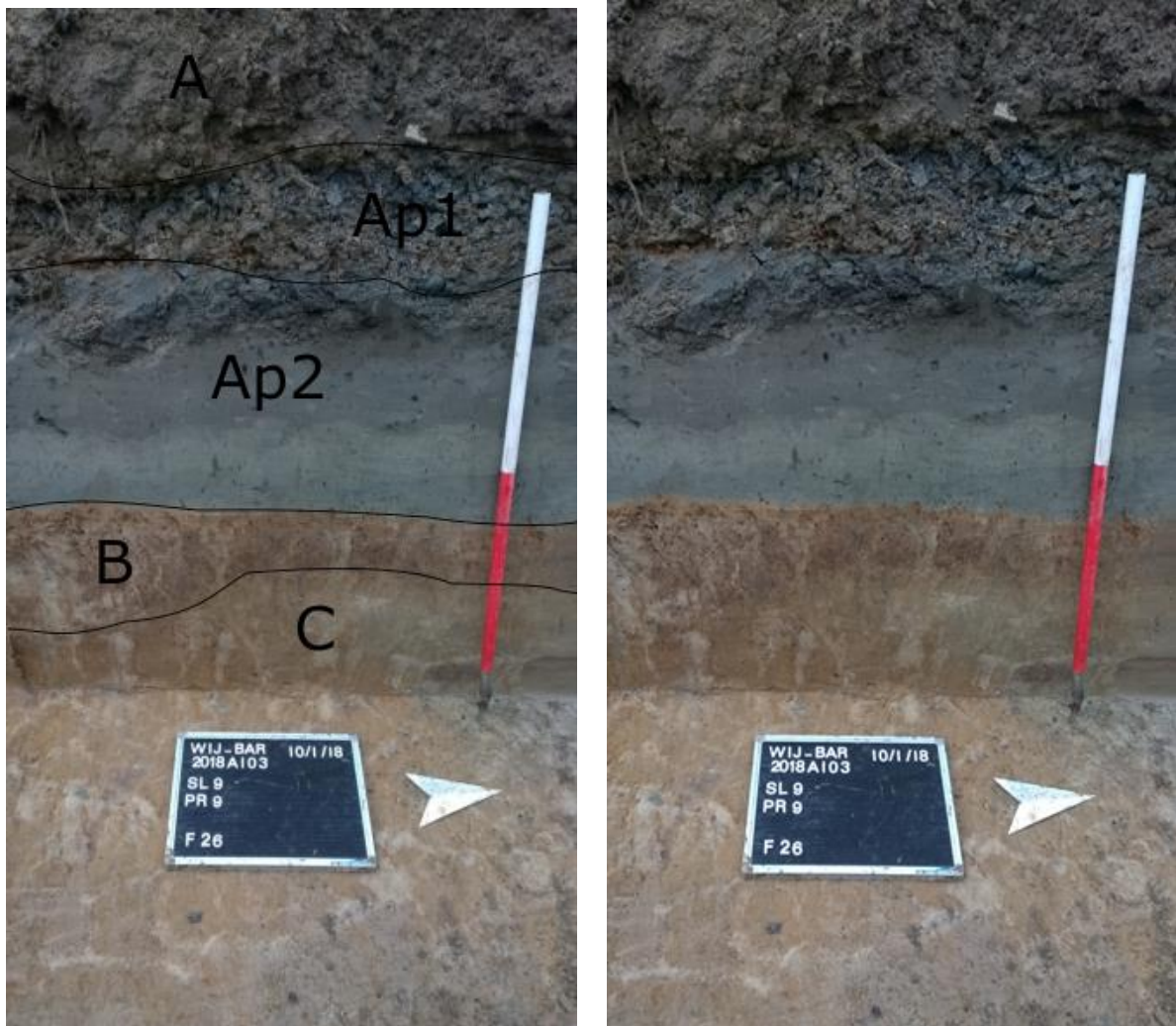
Figuur 9. Overzichtskartaal bodemprofielen

Profielen 1 t.e.m. 8 vertonen een soortgelijke bodemopbouw. Horizont A reikt tot een diepte van 40cm. Hierop volgt een B-horizont in de vorm van lichtbruin tot beige leem tot een diepte van ca. 75cm die lichter wordt tot op een diepte van ca. 95cm. Deze wordt gevolgd door de C-horizont bovenop een kleipakket. In deze lagen zijn roestverschijnselen zichtbaar. Doorheen de C-horizont is tevens verstoring door boomwortels aanwezig.

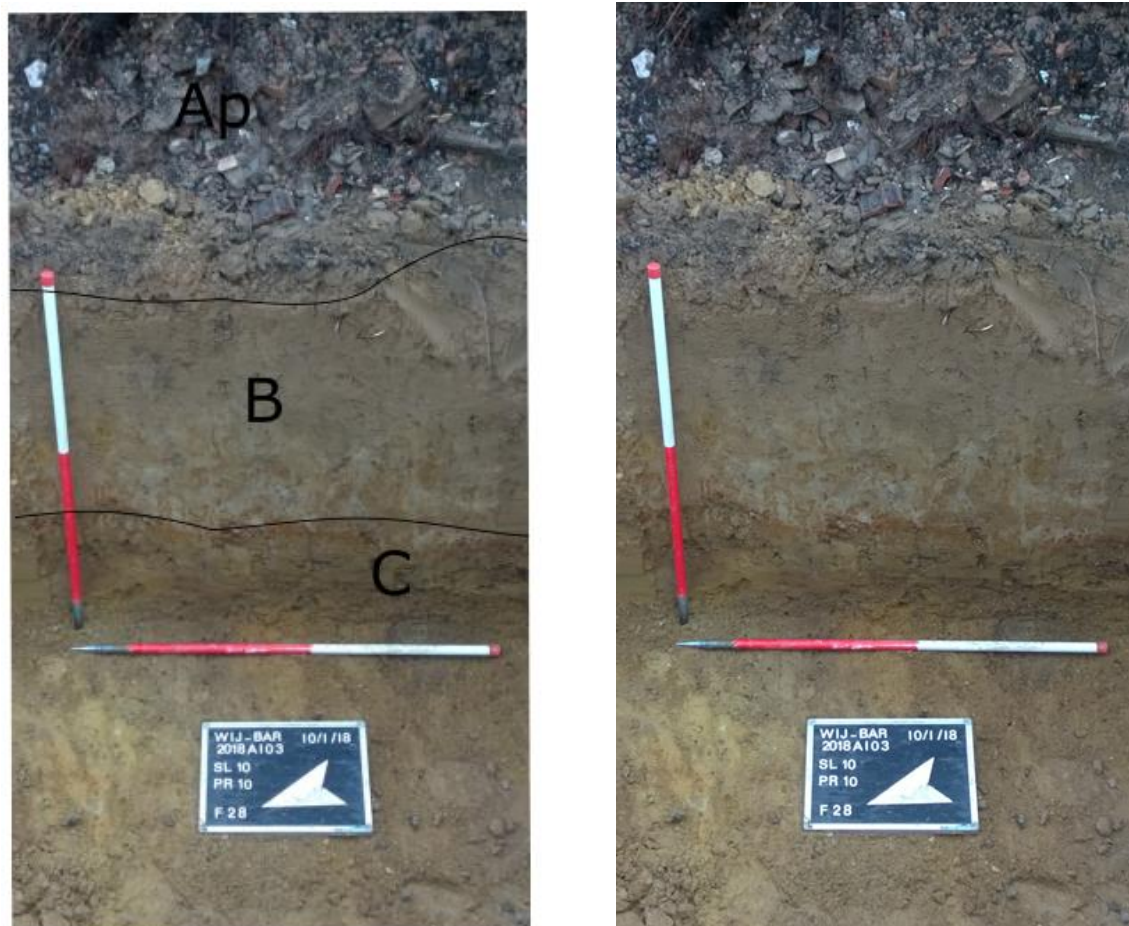
Figuur 10. Profiel 4

Profiel 9 is sterk vergraven, de horizonten zijn sterk en onnatuurlijk afgelijnd. De bovenliggende Ap2-horizont kent een dikte van 35cm en wordt afgedekt door bouwpuin (Ap1). De B-horizont is hier slechts over zeer beperkte dikte bewaard. Hieronder bevindt zich de C-horizont, deze is sterk vermengd.

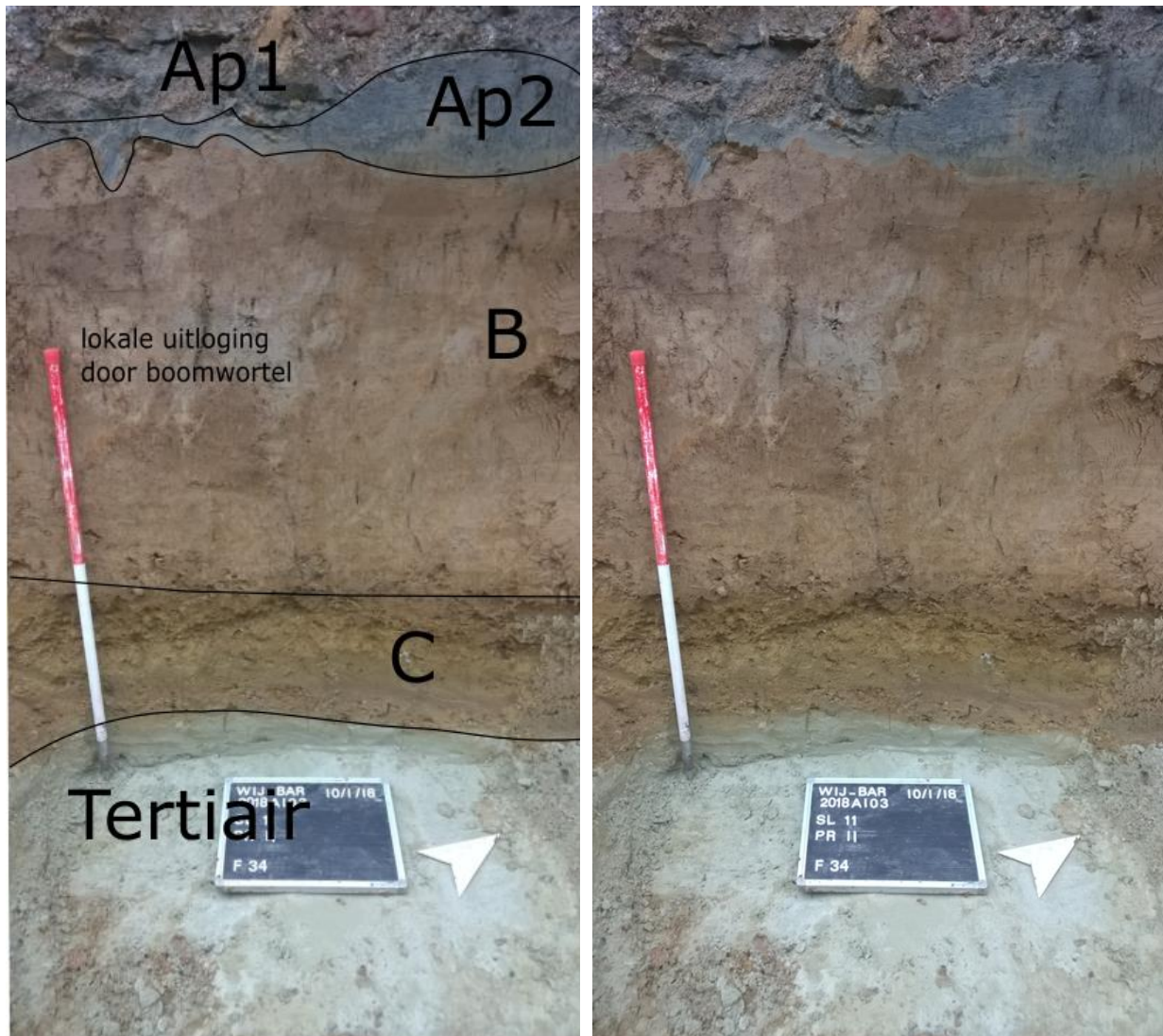
Figuur 11. Profiel 9

Profiel 10 bevindt zich in het oostelijke deel van het projectgebied en kent onder de ca. 60cm dikke puinlaag (Ap) een B-horizont die bestaat uit leem. Deze reikt tot een diepte van ca. 120cm. Hieronder bevindt zich de C-horizont, die bestaat uit fijne klei.

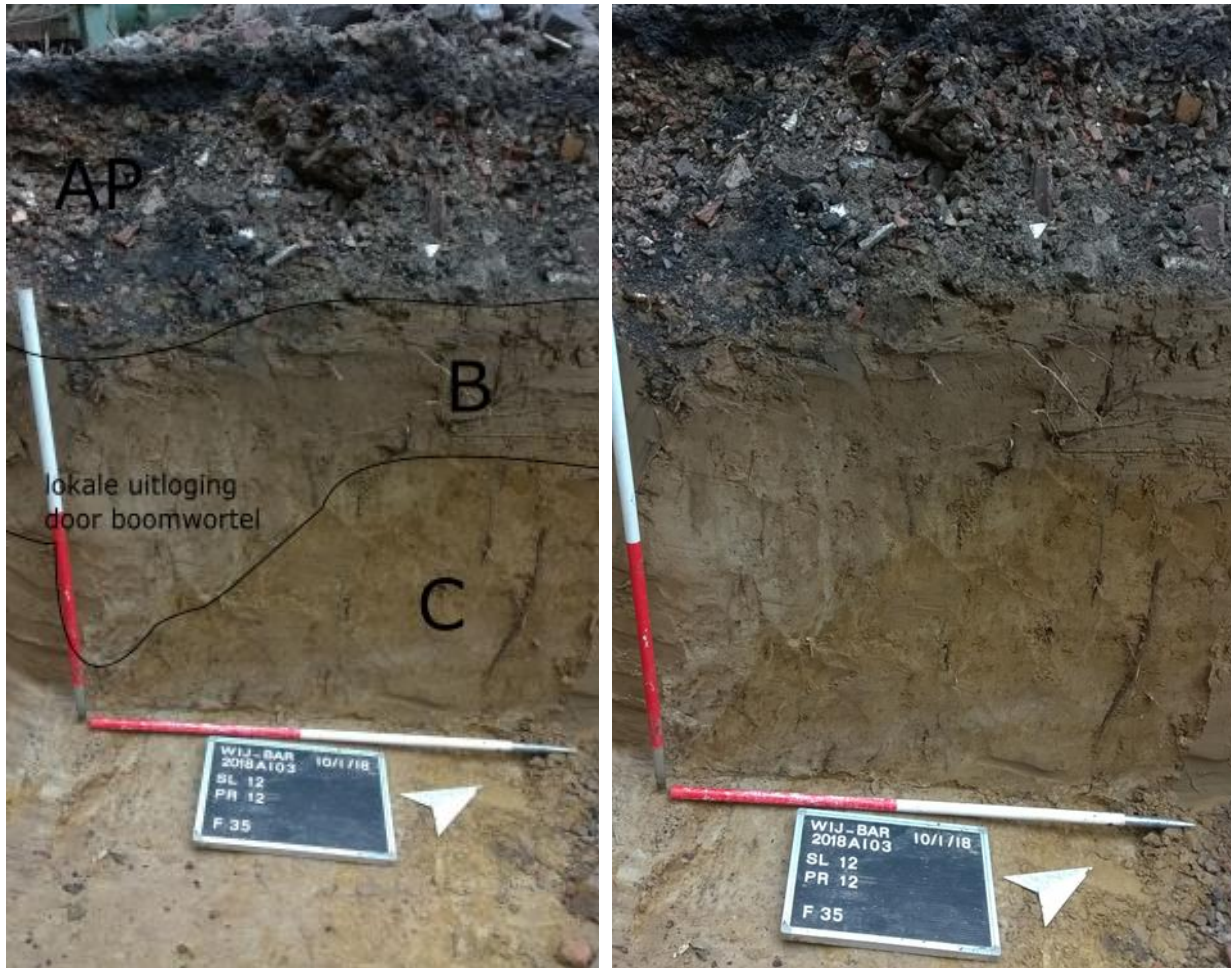
Figuur 12. Profiel 10

Profiel 11 kent een bouwvoor van ca. 50cm dikte met daaronder een Ap-horizont van ca. 25cm. Onder deze Ap-horizont bevindt zich een ca. 70cm dikke B-horizont die bestaat uit zandige leem. Binnen de B-horizont is lokaal uitloging te zien rond een boomwortel. Hieronder bevindt zich vervolgens een 30cm dikke, opgebouwd uit klei, C-horizont Deze wordt gevolgd door het grijze tertiaire zand.

Figuur 13. Profiel 11

Profiel 12 toont naar opbouw veel gelijkenissen met profiel 10. Ook hier bevindt zich een ca. 65cm dikke puinlaag boven op de verstoorde B-horizont. Binnen de B-horizont is lokaal uitloging te zien rondom een mogelijke boomwortel. Onder de B-horizont bevindt zich de C-horizont (klei). Ook de C-horizont wordt doorsneden door boomwortels.

Figuur 14. Profiel 12

3.5.2 Boorprofielen

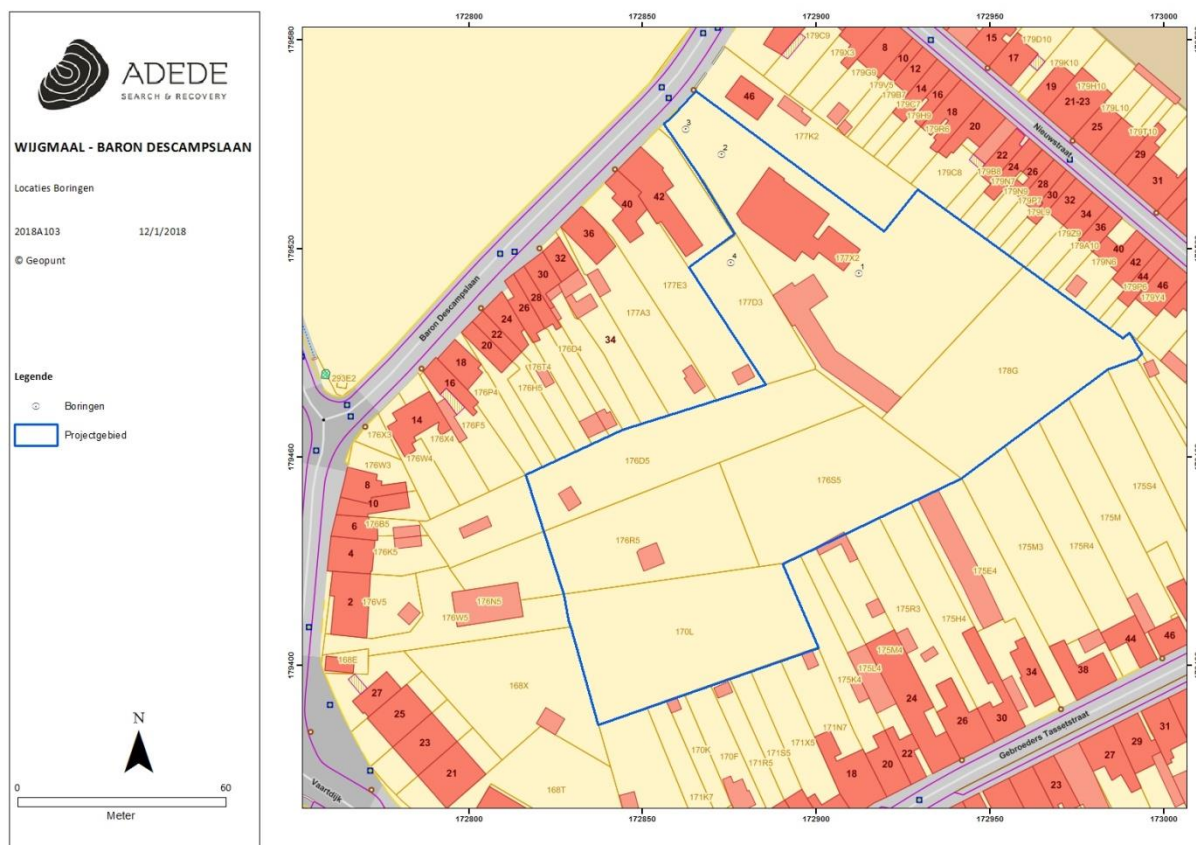
Aanvullend op het proefsleuvenonderzoek werden een aantal controleboringen verricht, in eerste instantie om verstoringen waar te nemen, in tweede instantie om een inschatting van het archeologisch niveau te maken.

De keuze van het grid en de resolutie is gebeurd in functie van de complexiteit van het landschap en is gebaseerd op de resultaten van het bureauonderzoek. In haar bestaande toestand doet het onderzoeksgebied dienst als verharde parking. Hierdoor kon op het onderzoeksgebied geen uniform grid worden opgezet. De opzet was om zoveel mogelijk van de bodemopbouw te onderzoeken, daarbij rekening houdend met de kosten-baten analyse. Er werden in totaal 4 boringen geplaatst. De lokalisering van de boorpunten en profielput is gebeurd met xyz-coördinaten (planimetrie in Lambertcoördinaten (EPSG:31370), altimetrie ten opzichte van de Tweede Algemene Waterpassing). Er werd geboord totdat het boorprofiel alle aardkundige eenheden omvatte waarin archeologische sites in stratigrafisch primaire positie konden voorkomen, die relevant zijn voor de vraagstellingen van het onderzoek; tenzij de omstandigheden deze uitvoering in de weg stonden. Alle boringen werden gedocumenteerd aan de hand van foto's en geregistreerd. Het booronderzoek is handmatig uitgevoerd met een edelmanboor met diameter van 7cm. De bodemstalen zijn beschreven conform de methodiek om bodems te beschrijven volgens de FAO guidelines for soil description, gepubliceerd in: FAO (2006), Guidelines for Soil Description, 4e editie, Rome. De afmetingen in de boorstaten zijn gebaseerd op metingen uitgevoerd in het veld, waarbij de dieptes werden opgemeten in het boorgat zelf.

N°	Diepte (cm) en Beschrijving	Foto
1	0-30cm: A-horizont bruin, homogeen, vochtig, lemig zand 30cm: roestverschijnselen merkbaar 30-75cm: B-Horizont oranje-bruine leem heterogene kleur 80-160cm: C-horizont oranje,	

	homogeen, vochtig klei	
2	0-30cm: A-horizont bruin, homogeen, vochtig, kleilig zand (roestverschijnselen merkbaar vanaf 10cm) 30-160cm: B/C- horizont oranje, homogeen, vochtige klei, mogelijke overgang na 75cm, moeilijk waarneembaar	
3	0-20cm: A-horizont bruin zand gemengd met zwarte vochtige humus en fragmenten baksteen 20-30cm: B-horizont bruin, homogeen, zeer vochtige leem 30-160cm: B/C- horizont oranje, homogene klei, vage overgang mogelijk na 75cm, moeilijk waarneembaar, mogelijk vergraven	

4	0-20cm: A-horizont donkerbruin, homogeen, vochtig kleiig zand 30-100cm: B-horizont bruin/oranje, homogeen, vochtige klei 120-160cm: C-horizont oranje, homogeen, licht vochtig zand	
---	---	--

Figuur 15.locaties van de boringen

3.5.3 Sporenbestand

In totaal werden 5 spoornummers toegekend. De sporen 3, 4 en 5 werden uiteindelijk gedetermineerd als zijnde biologische sporen. De sporen werden gefotografeerd, beschreven en digitaal ingetekend. Gedetailleerde sporenplannen zijn bijgevoegd in bijlage.

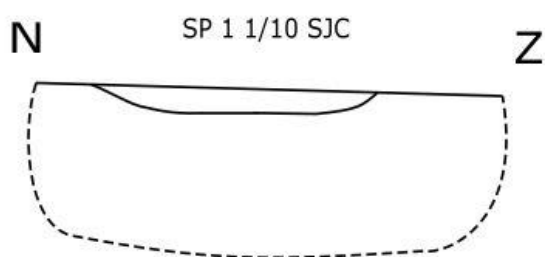

Figuur 16. Allesporenplan

Een eerste spoor situeert zich in WP1 en kent een lengte van 53cm en een breedte van 42cm. De lichtbruine vulling was geroerd met de ondergrond en kende boomwortels als inclusies. Om de aard en diepte van dit spoor na te gaan werd dit tevens gecoupeerd. Hieruit kon worden afgeleid dat het spoor een diepte kende van ca. 5cm onder het archeologisch vlak. Het kan hier eventueel gaan om een natuurlijk spoor dat gerelateerd is aan de voorheen aanwezige bomen of een ondiepe, eerder recente kuil.

Figuur 17. Spoor 1

Figuur 18. Spoor 1 - coupe 1

Spoor 2 bevindt zich in WP6 en is rond met een lengte van 51cm en een breedte van 48cm. Deze kent een heterogeen grijze vulling. Het betreft hier naar alle waarschijnlijkheid een recente kuil. Het spoor werd gecoupeerd en toonde dat het zich tot een diepte van 20cm in de C-horizont bevindt. In het kader van het nader waarden van dit spoor werd na het couperen ten oosten van de sleuf, ter hoogte van dit spoor een kijkvenster aangelegd. Dit leverde echter geen nieuwe sporen op waardoor hier besloten wordt dat het om een alleenstaande kuil gaat met een eerder recent te dateren vulling.

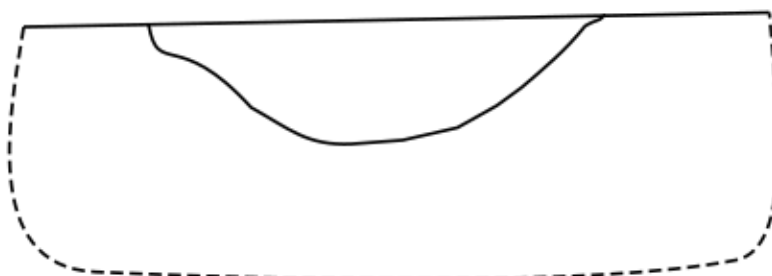
Figuur 19. Spoor 2

NW

SP 2 1/10 SJC

ZO

Figuur 20. Spoor 2 - Coupe 2

Naast deze toegekende spoornummers werden nog een aantal natuurlijke en recente sporen digitaal ingemeten. De natuurlijke sporen zijn vermoedelijk het gevolg van de voorheen aanwezige bomen.

3.5.4 Datering en interpretatie

Binnen het onderzochte gebied werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Het aangetroffen spoor in werkput 1 is vermoedelijk een getuige van de voorheen aanwezige bomen. Spoor 2 is een kuil. Vermoedelijk zijn beide sporen bijgevolg dan ook in de nieuwste tijd te situeren. Alle andere sporen zijn van natuurlijke aard. Oudere sporen waren niet aanwezig of niet meer zichtbaar in het archeologisch vlak. Naast sporen kende het archeologisch vlak ook een significante verstoring door de aanwezigheid van boomwortels die tot diep in de C-horizont reiken. Bijgevolg kan hier besloten worden dat er geen archeologische sporen aanwezig zijn die te dateren zijn voor de nieuwste tijd.

3.5.5 Beantwoorden onderzoeksvragen

- Zijn er binnen de contouren van het onderzoeksgebied sporen terug te vinden met archeologisch en/of cultuurhistorisch relevante waarde?

Neen, alle aangetroffen sporen betroffen een recente verstoring of zijn van natuurlijke oorsprong.

- Zijn er sporen/vondsten die extra aandacht verdienen bij eventueel vervolgonderzoek?

Neen

- Wat is het potentieel op kennisvermeerdering?

Het potentieel op kennisvermeerdering wordt heel laag ingeschat bij vervolgonderzoek.

- Welke strategie dient verder gevolgd te worden ter bescherming van het archeologisch patrimonium ter hoogte van het onderzoeksgebied?

N.v.t.

- Indien vervolgonderzoek dient aangevangen te worden, wat is het budget, personeelseisen, kwalificaties en tijdsduur van het vervolgonderzoek?

N.v.t.

- Welke natuurwetenschappelijke methoden dienen meegenomen te worden bij eventueel vervolgonderzoek?

N.v.t.

4 Synthese

4.1 Besluit gespecialiseerd publiek

4.1.1 Archeologische waardering

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven heeft duidelijkheid verschaft omtrent de aan- en/of afwezigheid van archeologische sporen binnen het onderzoeksgebied.

Het veldwerk heeft aangetoond dat de natuurlijke bodemopbouw sterk beïnvloed werd door de aanwezigheid van de vele bomen ter hoogte van het onderzochte gebied. Tevens vertonen de dieper gelegen grondlagen (C-horizonten) geen sporen ouder dan de nieuwste tijd. Sporen die zich duidelijk aftekenden hebben een voornamelijk natuurlijke aard.

De vastgestelde verstoringen in combinatie met het ontbreken van archeologisch relevante sporen laten toe hier te besluiten dat er een heel lage tot onbestaande verwachting geldt op het aantreffen van een archeologische site en/of sporen bij een verder onderzoek.

4.1.2 Potentieel tot kennisvermeerdering en afweging verder onderzoek

Gezien de hoge verstoringsgraad en de afwezigheid van archeologisch relevante sporen tijdens het proefsleuvenonderzoek is er geen potentieel tot kennisvermeerdering ter hoogte van het onderzochte terrein. Hierbij kan ook gesteld worden dat er slechts een uiterst lage tot geen verwachting tot het aantreffen van archeologisch relevante sporen geldt voor de rest van het projectgebied. Gelet op het ontbreken van relevante sporen lijkt verder archeologisch onderzoek weinig opportuun en zal dit niet leiden tot kennisvermeerdering. Verder onderzoek zou bijgevolg geen archeologische meerwaarde kennen. Bijgevolg acht ADEDE bvba verder onderzoek niet noodzakelijk

4.2 Besluit breed publiek

Het oorspronkelijke bureauonderzoek schetste een zekere verwachting tot het aantreffen van archeologische restanten ter hoogte van het projectgebied. Hierdoor werd een proefsleuvenonderzoek geadviseerd.

Tijdens het veldwerk werd vastgesteld dat de aanwezigheid van de vele bomen een sterke invloed heeft gehad op de natuurlijke bodemopbouw ter hoogte van het projectgebied. Verspreid over het terrein werden ter hoogte van het archeologisch vlak voornamelijk natuurlijke sporen aangetroffen.

In het meest westelijke deel werd één mogelijks antropogeen spoor aangetroffen in de vorm van een kuil waar determinatie niet mogelijk was omwille van het gebrek aan referentiemateriaal. Bijgevolg kan geconcludeerd worden dat het archeologisch potentieel van het projectgebied en het bijhorende potentieel op kennisvermeerdering uiterst laag tot onbestaande is. Omwille van deze redenen adviseert ADEDE bvba dan ook geen verder archeologisch onderzoek.

5 Bibliografie

BERCKMANS J., GEERTS R., Van Wicmale tot Wijgmaal, 2002.

GIJBELS J., De Remyfabrieken te Wijgmaal, 1982 – 1983.

Stichting Industrieel en Wetenschappelijk Erfgoed, De Remyfabrieken te Wijgmaal, 2000.

H. Pieters & C. Van Huffel, 2016, Archeologienota Baron Descampslaan 44 te Wijgmaal (Vlaams-Brabant), ADEDE Archeologisch Rapport 101, Gent.

VAN DER LINDEN G., SMETS K., DUYSCHAEVER S., Inventarisatie, bescherming en beheer van houtig Erfgoed, 2014. Raadpleegbaar op <http://www.slideshare.net/VIOE/houtig-erfgoed>

Websites

<https://www.geopunt.be>

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://www.agiv.be>

<https://cai.onroenderfgoed.be>

6 Lijst van plannen

Plannr.	Beschrijving	Schaal	Wijze vervaardiging	Datum aanmaak
0001	Projectgebied op topografische kaart.	1/700	digitaal	22/01/2018
0002	Projectgebied op orthofoto uit 2017.	1/700	digitaal	22/01/2018
0003	Projectgebied op GRB kaart, kadastrale informatie.	1/700	digitaal	22/01/2018
0004	Gekende verstoorde zones binnen het projectgebied.	1/700	digitaal	22/01/2018
0005	digitaal			
0006	Inplantingsplan geplande situatie projectgebied.	1/700	digitaal	22/01/2018
0007	Projectgebied op Digitaal hoogtemodel Vlaanderen II, Digitaal terreinmodel, raster 1m (Detail).	1/750	digitaal	05/12/2016
0008	Plannr. 26: Sleuvenplan (voorgesteld in origineel Programma van Maatregelen)	1/750	digitaal	5/12/2016
0009	Aangepast sleuvenplan	1/700	digitaal	14/11/2017
0010	Uitgevoerd sleuvenplan	1/700	digitaal	17/01/2018
0011	Lokaal DHM op basis van TAW metingen van het maaiveld	1/700	digitaal	22/01/2018
0012	Lokaal DHM op basis van TAW metingen van het archeologisch vlak	1/700	digitaal	22/01/2018
0013	Diepte van het archeologisch vlak	1/700	digitaal	22/01/2018
0014	Overzichtskaart bodemprofielen	1/700	digitaal	22/01/2018
0015	locaties van de uitgevoerde boringen	1/700	digitaal	12/01/2018
0016	Allesporenplan	1/700	digitaal	22/01/2018
0017	Allesporenplan Detail 1	1/700	digitaal	22/01/2018
0018	Allesporenplan Detail 2	1/700	digitaal	22/01/2018
0019	TAW metingen met aanduiding van hoogtes	1/700	digitaal	22/01/2018

7 Sporenlijst

Spoor	WP	Vlak	Afmetingen (cm)			TAW (m)	Vorm	Kleur		Vulling	Inclusies		Interpretatie
			Lengte	Breedte	Diepte			K1	K2		I1	I2	
0001	1	1	53	42			Onregelmatig		Lbr	Zandleem	boomwortels in profiel		Kuil
0002	6	1	51	48			rond		Lgr	Zandleem			Kuil
0003	6	1	78	59			Ovaal		Lbr	Zandleem			biospoor
0004	6	1	132	126			Rechthoekig		Lbr	Zandleem			biospoor
0005	6	1	257	141			Rechthoekig		Lbr	Zandleem			biospoor

8 Vondstenlijst

Niet van toepassing.

9 Fotolijst

N°	Spoor/sporen	Profiel	Wp	Vlak	Wind- richting	Aard		Omschrijving/extra info
						Vlak aard	Profiel aard	
0001		PR 1	1		Z			
0002	1		1		N			
0003			1		W			OZ
0004		PR 2	2		Z			
0005			2		W			OZ
0006			3		W			OZ
0007			3		W			OZ
0008		PR 3	3		N			
0009			4		ZW			OZ
0010		PR 4	4		NO			
0011			4		NO			OZ
0012			5		NO			OZ
0013		PR 5	5		ZO			
0014			5		NW			OZ
0015			6		NW			OZ
0016	2		6		NO			
0017		PR 6	6		NO			
0018	3		6		NW			
0019	4		6		N			
0020	5		6		NO			
0021		PR 8	8		W			
0022			7		N			OZ
0023		PR 7	7		W			

0024			8		N			OZ
0025			9		N			OZ
0026		PR 9	9		W			
0027			9		Z			OZ
0028		PR 10	10		O			
0029			10		NO			OZ
0030	1		1		O			coupe 1
0031								
0032	2		6		NO			coupe 2
0033			11		NO			OZ
0034		PR 11	11		NW			
0035		PR 12	12		NW			
0036			12		NO			OZ

10 Boorlijsten

Pro jectcode		2018		Locatie		WIJ -BAR		Type onder zoek	contr oleboring		Bo ring	1	Dat um	9/01/ 2018		x- coördina ten	y- coördina ten	D iep te bor ing																												
Landg ebruik en vegetati e		parking		Gekartee rde bodemeen heden				Weer	ko ud, droog		Besc hrijver	Marga ret Logan	H oog te TA W	18, 916m		172 912,234 m	179 512,904 m	160 cm	Archeologie																											
L aa g	D iep te (cm)	Onder grens bereik t	Vochti gheid	Hori zont	Text uur	Kleur		Structuur			Grens		Bijmengsels			Plante nresten		Schel presten		Inclu sies	V L	W	A B	V B	V S	Ar ch. Pu in	Puin onbe paal d	Fosf aat	Ove rige ind. 1	Ove rige ind. 2	Ove rige ind. 3	Date ring	E in de	Arch - Inter pret												
						Vis uee l	Mu nse l	Grad atie	Ty pe	Grootte klasse	Duideli jkheid	Regelma tigheid (enkel duidelijk te zien met profielen)	Gri nd	Bakst een	Hu mu s	So ort	Ho ev.	So ort	Fra gm.																Ho ev.	HK	B L	V L	A B	V B	V S					
	0	JA	VOCH TIG	A	S			/		FI	/		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/											
	30	JA	VOCH TIG	B	A			/		FI	GELEID ELIJK		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/											
	75	NEE	VOCH TIG	C	E			/		VF	GELEID ELIJK		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/											
	160	/	/	/	/			/		/	GELEID ELIJK		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/											

[illegible]

Pro jectcode	2018		Locatie		WIJ -BAR		Type onder zoek	contr oleboring		Bo ring	3	Dat um	9/01/ 2018		x- coördina ten	y- coördina ten	D iep te bor ing																				
Landg ebruik en vegetati e	parking		Gekartee rde bodemeen heden				Weer	ko ud, droog		Besc hrijver	Marga ret Logan	H oog te TA W	18, 966m		172 862,260 m	179 554.40	160 cm	Archeologie																			
L aa g	D iep te (cm)	Onder grens bereik t	Vochti gheid	Hori zont	Text uur	Kleur		Structuur			Grens		Bijmengsels			Plante nresten		Schel presten			Inclu sies	V L	W	A B	V B	V S	Ar ch. Pu in	Puin onbe paal d	Fosf aat	Ove rige ind. 1	Ove rige ind. 2	Ove rige ind. 3	Date ring	Be gin	E in de	Arch Inter pret	
						Vis uee l	Mu nse l	Grad atie	Ty pe	Grootte klasse	Duideli jkheid	Regelma tigheid (enkel duidelijk te zien met profielen)	Gri nd	Bakst een	Hu mu s	So ort	Ho ev.	So ort	Fra gm.	Ho ev.																	HK
	0	JA	VOCH TIG	/	Z	/	/	MO	/	FI	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
	20	JA	VOCH TIG	/	A	/	/	MO	/	FI	DUIDEL IJK	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
	30	NEE	VOCH TIG	/	E	/	/	MO	/	VF	GELEID ELIJK	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
	160	/	/	/	/	/	/	/	/	/	GELEID ELIJK	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	

Pro jectcode	2018			Locatie		WIJ -BAR		Type onder zoek	contr oleboring		Bo ring	4	Dat um	9/01/ 2018		x- coördina ten	y- coördina ten	D iep te bor ing																								
Landg ebruik en vegetati e	parking			Gekartee rde bodemeen heden				Weer	ko ud, droog		Besc hrijver	Marga ret Logan	H oog te TA W	18, 995m		172 875,400 m	179 515,963 m	160 cm	Archeologie																							
L aa g	D iep te (cm)	Onder grens bereik t	Vochti gheid	Hori zont	Text uur	Kleur		Structuur			Grens		Bijmengsels			Plante nresten		Schel presten			Inclu sies	HK	BL	VW	AB	VB	VS	Arch. Pu in	Puin onbe paal d	Fosf aat	Ove rige ind. 1	Ove rige ind. 2	Ove rige ind. 3	Date ring	Be gin de	Arch - Inter pret						
						Vis uee l	Mu nse l	Grad atie	Ty pe	Grootte klasse	Duideli jkheid	Regelma tigheid (enkel duidelijk te zien met profielen)	Gri nd	Bakst een	Hu mu s	So ort	Ho ev.	So ort	Fra gm.	Ho ev.																						
	0	JA	VOCH TIG	/	Z	/	/	MO	/	ME	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/							
	30	JA	VOCH TIG	/	A	/	/	MO	/	FI	DUIDEL IJK	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/							
	120	NEE	VOCH TIG	/	E	/	/	MO	/	VF	GELEID ELIJK	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/							
4	160	/	/	/	/	/	/	/	/	/	GELEID ELIJK	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/							

11 Tekeningenlijst

Tekening nr.	Spoor	Inv. Nr.	Schaal	Aard			Omschrijving	Datum	Get. Door:
				vlak	profiel	object			
0001	1	1	1/10	1			coupetekening	10/01/2018	SJC
0002	2	2	1/10	1			coupetekening	10/01/2018	SJC

12 Lijst van figuren

Figuur 1. Oorspronkelijke sleuvenplan volgens PVM.....	- 12 -
Figuur 2. Aangepast sleuvenplan met locatie boringen.....	- 13 -
Figuur 3. uitgevoerd sleuvenplan met locatie boringen.	- 14 -
Figuur 4. DHMVII, DTM, raster 1m (detail).....	- 19 -
Figuur 5.terreinprofielen (hoogteprofielen) ter hoogte van onderzochte gebied.....	- 20 -
Figuur 6. Lokaal DHM op basis van TAW metingen - maaiveld.....	- 21 -
Figuur 7. Lokaal DHM op basis van TAW metingen – archeologisch vlak	- 22 -
Figuur 8. Diepte van het archeologisch vlak op basis van lokale metingen	- 23 -
Figuur 9. Overzichtskaart bodemprofielen	- 24 -
Figuur 10. Profiel 4	- 25 -
Figuur 11. Profiel 9	- 26 -
Figuur 12. Profiel 10	- 27 -
Figuur 13. Profiel 11	- 28 -
Figuur 13. Profiel 12	- 29 -
Figuur 14.locaties van de boringen	- 33 -
Figuur 15. Allesporenplan	- 34 -
Figuur 16. Spoor 1	- 35 -
Figuur 17. Spoor 1 - coupe 1	- 36 -
Figuur 18. Spoor 2	- 37 -
Figuur 19. Spoor 2 - Coupe 2	- 38 -

13 Bijlagen

- Totaalsporenplan
- Detailplannen sporen
- Overzichtsplannen
- TAW metingen

Archeologisch vlak

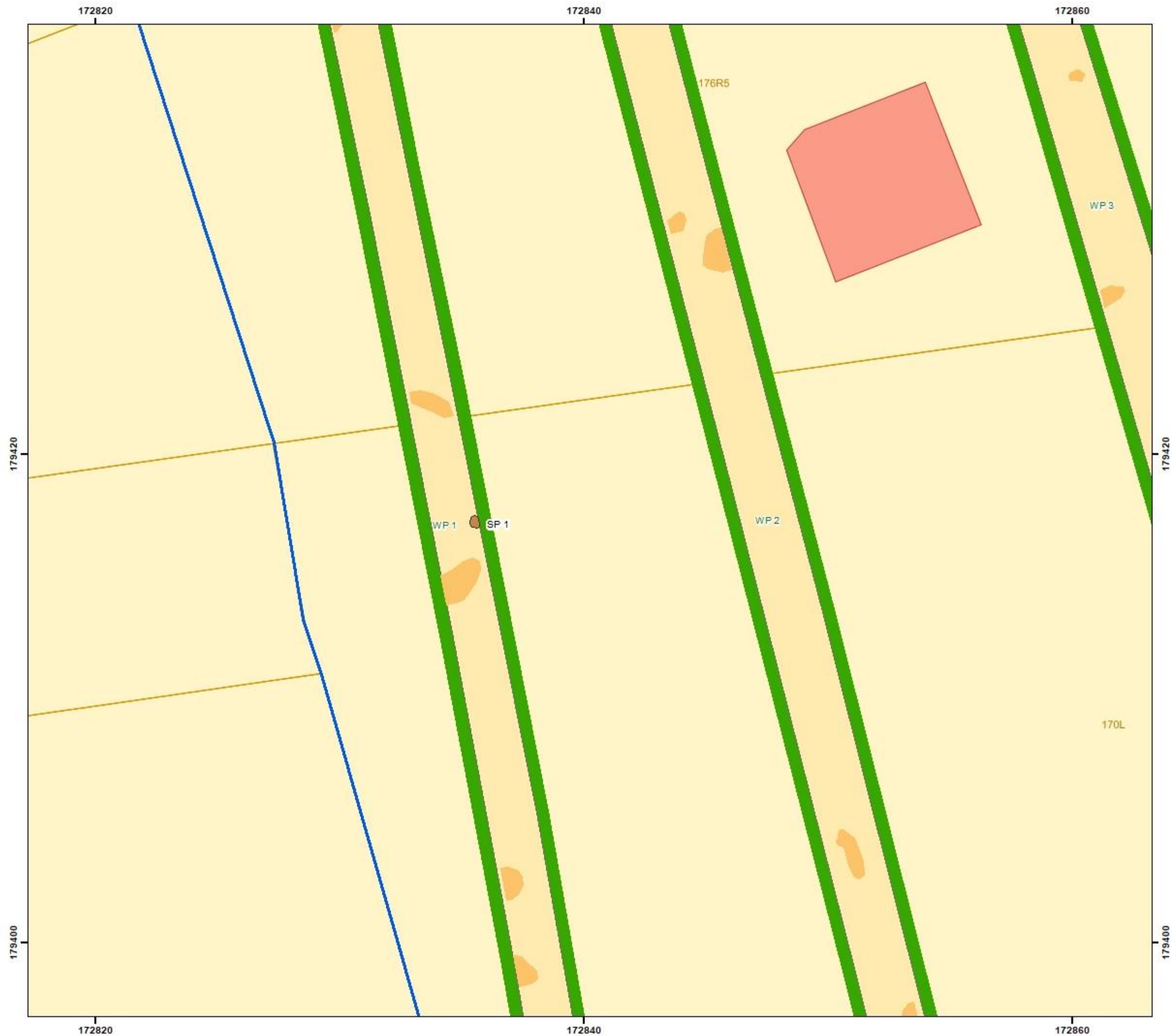

Meter

Archeologisch vlak

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

WIJGMAAL - BARON DESCAMPSLAAN

Allesporenplan

2018A103

22/01/2018

© Geopunt

Legende

 Projectgebied

 Biologisch

 Grondspoor

 Muurwerk

 Verstoring

Werkputten

Niveau

 Maaiveld

 Archeologisch vlak

Meter

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

WIJGMAAL - BARON DESCAMPSLAAN

Lokaal DHM maaiveld

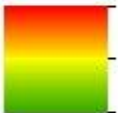
2018A103

22/01/2018

© Geopunt

Legende

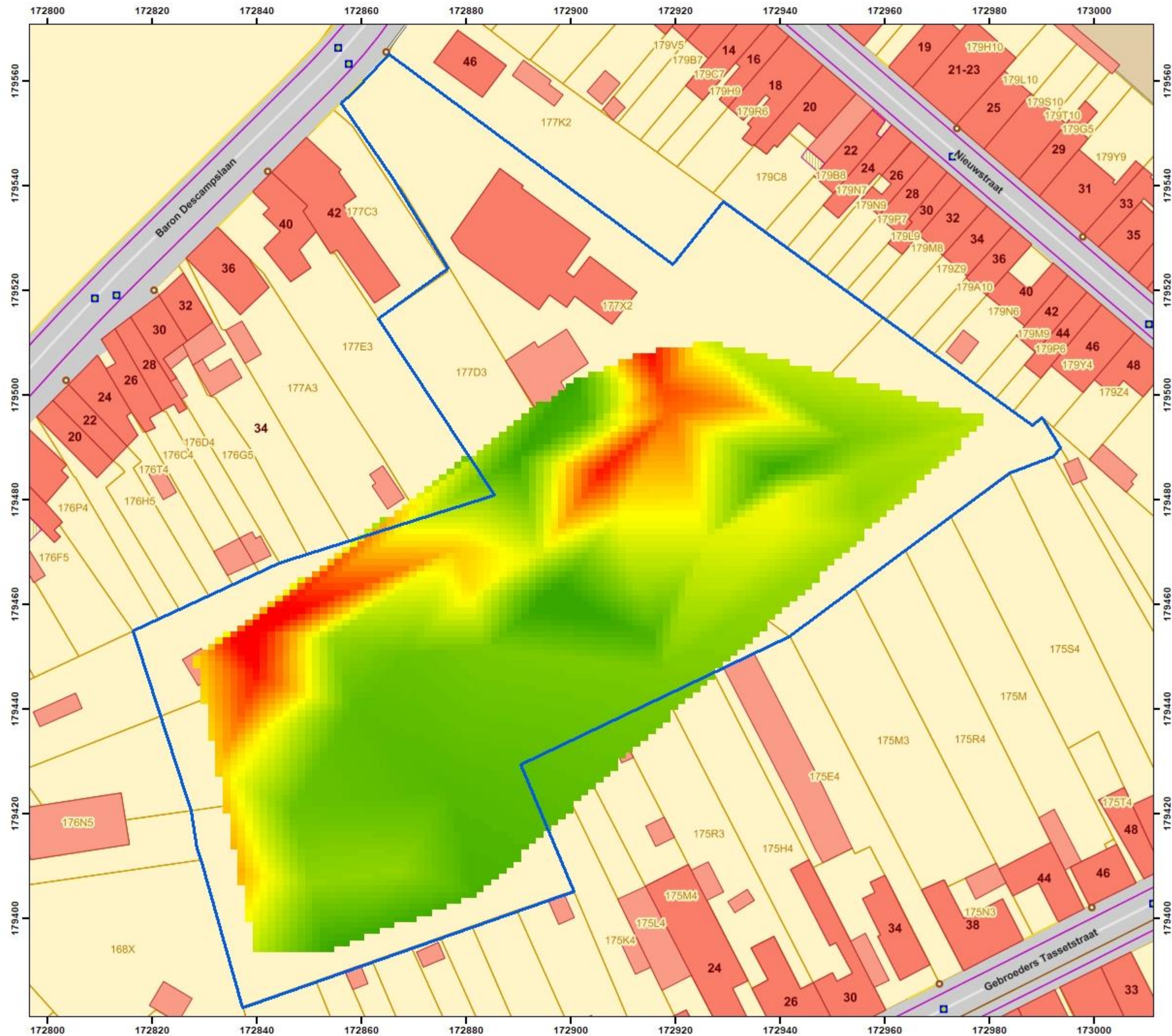
 Projectgebied

 High : 19,1797
Low : 18,1341

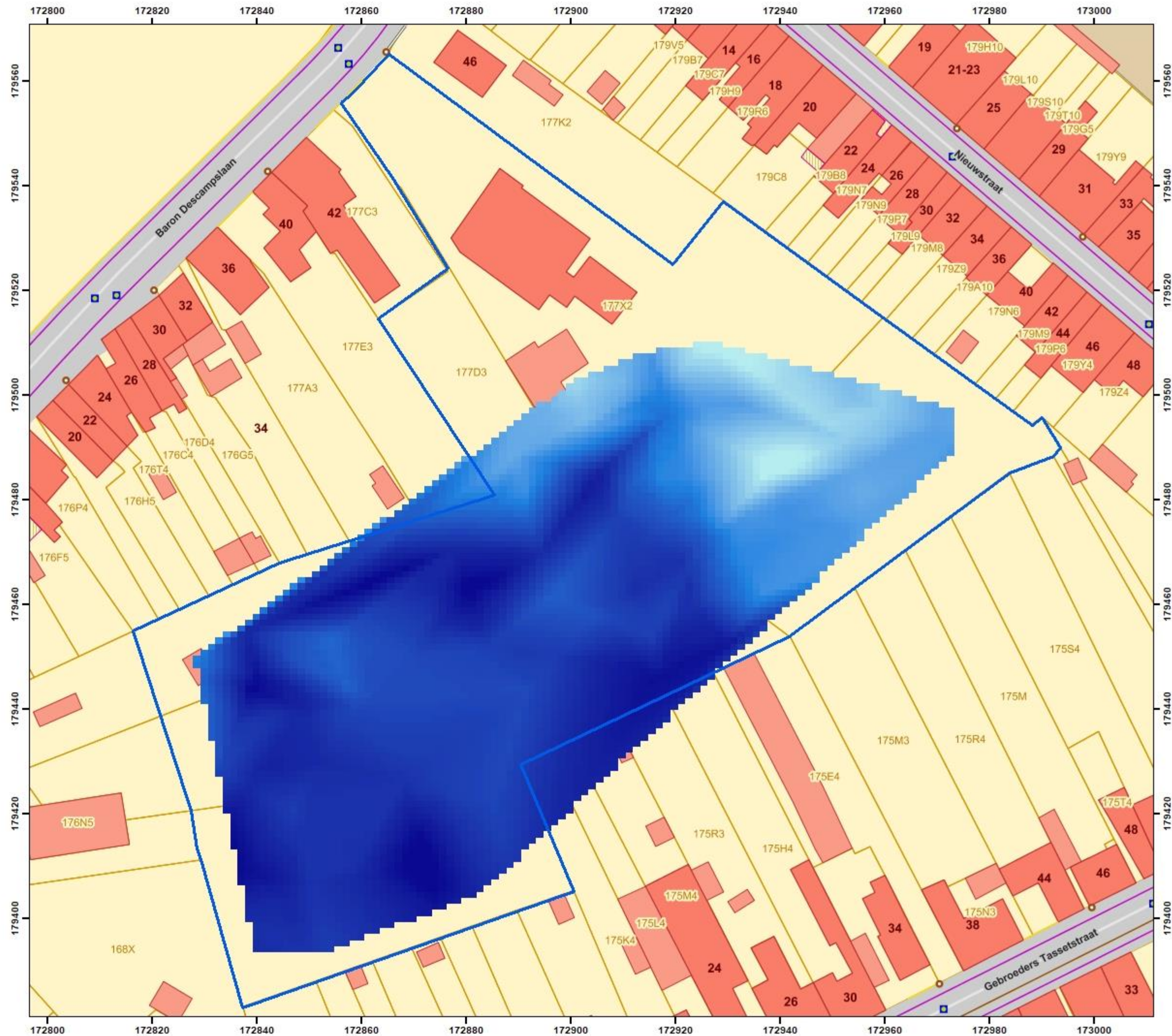
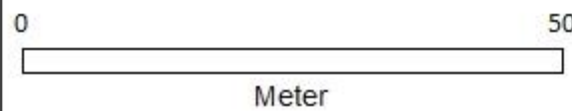
Meter

Low : -1,37863

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

WIJGMAAL - BARON DESCAMPSLAAN

Overzicht Bodemprofielen

2018A103

22/01/2018

© Geopunt

Legende

Projectgebied

Bodemprofielen

Werkputten

Niveau

Maaiveld

Archeologisch vlak

0 50
Meter

Meter

Uitgevoerd sleuvenplan &
locaties boringen

2018A103

17/1/2018

© Geopunt
Legende

Projectgebied

Boringen

Werkputten

Niveau

Maaiveld

Archeologisch vlak

Meter

